

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ
КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

О. Березівська

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ЕКОЛОГІЯ ТА ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – Туризм і рекреація

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньо-професійної програми – обов'язкова, цикл загальної підготовки.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Кректун Богдан Васильович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології і захисту довкілля.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,

м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: Bohdan.kbv@ukr.net

Телефон: +38-067-72-81-982.

Викладач з 26-річним досвідом, автор та співавтор понад 40 наукових статей, 4 наукових монографій, 55 тез конференцій, 50 навчально-методичних розробок.

Читає курси: Екологія та захист довкілля, Екологічний туризм, Організація управління в екологічній діяльності, Стратегія сталого розвитку.

Наукові інтереси: екологія, екологічна рекреація, природотерапія, біохімія; функціональні харчові продукти; органічні харчові продукти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент «Екологія та захист навколишнього середовища» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про закономірності функціонування природних систем, взаємодію живих організмів із середовищем існування та вплив антропогенної діяльності на стан довкілля. У межах курсу розглядаються основи загальної екології, структура та еволюція біосфери, екологічні фактори, біогеохімічні цикли, екологічні характеристики атмосфери, гідросфери та літосфери, а також прикладні аспекти екології, пов'язані з раціональним природокористуванням, функціонуванням екосистем і агроекосистем.

Особлива увага приділяється екологічним аспектам туристичної діяльності, оцінці рекреаційно-екологічного потенціалу територій, мінімізації негативного впливу туризму на довкілля, організації туризму на природоохоронних територіях та впровадженню принципів сталого розвитку у сфері туризму. Освітній компонент формує екологічну культуру, відповідальне ставлення до природних ресурсів та здатність застосовувати екологічні знання у професійній діяльності.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про функціонування природних екосистем, взаємозв'язки між природними компонентами довкілля та антропогенною діяльністю людини, а також підготовка здобувачів до застосування екологічних принципів і підходів у сфері туризму та рекреаційної діяльності з урахуванням концепції сталого розвитку.

Завдання освітнього компонента

Завданнями освітнього компонента є:

- формування у здобувачів знань про основні поняття, закономірності та принципи сучасної екології;
- ознайомлення з особливостями функціонування біосфери, екосистем і агроекосистем;
- вивчення основних видів антропогенного впливу на довкілля та їх екологічних наслідків;
- формування навичок оцінювання екологічного стану природних і рекреаційних територій;
- засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього природного середовища;
- формування вмінь застосовувати екологічні підходи при організації туристичної діяльності;
- ознайомлення з принципами сталого розвитку та сталого туризму.

3. Пререквізити

Для ефективного опанування освітнього компонента здобувачі повинні мати базові знання з дисциплін природничого циклу, зокрема: біології; географії; основ екологічних знань; основ природознавства.

4. Постреквізити

Знання та вміння, отримані під час вивчення освітнього компонента, використовуються при опануванні таких освітніх компонентів: екологічний туризм; рекреаційна географія; організація туристичної діяльності; сталий розвиток туризму; управління туристичними ресурсами та природоохоронними територіями.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

	К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Фахові (спеціальні) компетентності	К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.
Програмні результати навчання	ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей. ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	1	1
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	42	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	14	4
• практичні заняття, год.	28	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	48	80
Форма контролю	екзамен	екзамен

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
Тема 1. Екологія як наука та екологічні фактори середовища	10	2	2			6	10	0,5	0,5			9
Тема 2. Біосфера та кругообіг речовин і енергії	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5
Тема 3. Екологічна характеристика атмосфери та гідросфери	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5
Тема 4. Літосфера та охорона земельних ресурсів	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5

Тема 5. Екосистеми та агроекосистеми	15	2	6			7	15	0,5	1			13,5
Тема 6. Вплив туристичної діяльності на довкілля та екологічний стан України	13	2	4			7	13	1	1			11
Тема 7. Раціональне природокористування та сталий розвиток туризму	13	2	4			7	13	0,5	0,5			12
Усього годин	90	14	28			48	90	4	6			80

8. Перелік соціальних, універсальних, “м’яких” навичок (soft skills)

1. допитливість – відбувається під час засвоєння теоретичного матеріалу та здійснення самостійної роботи з метою розширення знань з освітнього компонента;

2. наполегливість – проявляється під час виконання практичних робіт та індивідуальних завдань;

3. вміння працювати в команді - вміння слухати і поєднувати власні амбіції із колективною справою, вміння переконувати і знаходити компроміс, застосовується під час дискусійних обговорень, в ділових іграх, при опрацюванні практичних кейсів;

4. відповідальність – почуття обов’язку перед одногрупниками, необхідність пояснити причини невиконання чи невчасного виконання завдання та шляхи виправлення ситуації;

5. креативність, критичне мислення – вміння знаходити нестандартні нові рішення знайомих ситуацій, розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі освітньої компоненти та висвітлення результатів під час занять, участь в конференціях і круглих столах, наукові публікації;

6. системне мислення – вміння планувати, ставити поточні та кінцеві цілі та реалізовувати їх, аналізувати складні ситуації, знаходити оптимальне рішення;

7. робота з інформацією – вміння збирати, аналізувати й оцінювати нову інформацію, задавати потрібні питання; орієнтуватися у широкому інформаційному полі сучасного світу.

8. **Формат освітнього компонента** – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів). В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

9. Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов’язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда),

лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д. **Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.** До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові або виїзні заняття.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Екологія як наука та екологічні фактори середовища	10
Тема 2. Біосфера та кругообіг речовин і енергії	15
Тема 3. Екологічна характеристика атмосфери та гідросфери	15
Тема 4. Літосфера та охорона земельних ресурсів	15
Тема 5. Екосистеми та агроекосистеми	15
Тема 6. Вплив туристичної діяльності на довкілля та екологічний стан України	15
Тема 7. Раціональне природокористування та сталий розвиток туризму	15
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Екологія та захист навколишнього середовища” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Окремі теми або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмове опитування, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувача вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль та екзамен.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Древаль О.М. Д73 Основи Екології: навч.-метод.посібник/О.М.Древаль, О.Г.Янчик.-Харків:НТУ «ХП», 2017.-146с.
2. Екологія: підручник . кол. авторів; за загальною ред. О. Є. Пахомова, Ю. П. Бобильов, В. В. Бригадиренко, В. Л. Булахов, В. А. Гайченко, В. Я. Гассо, Я. П. Дідух, А. В. Івашов, В. П. Кучерявий, М. С. Мальований, Л. П. Мицик, О. Є. Пахомов, Й. В. Царик, Д. А. Шабанов. Харків: Фоліо, 2014. 666 с.
3. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія: Навчальний посібник, Суми: ВТД «Університетська книга, 2005, 416 с
4. Кучерявий В.П. Загальна екологія: підруч. для студ. вищих навч. закл., Львів : Світ, 2010, 520с.
5. Батлук В. А. Основи екології . Навч. посіб., К. : Знання, 2007. 520 с.
6. Малимон С. С. Основи екології .посібник, Вінниця : Нова книга, 2009. 240 с.
7. Джигерей В.С., Сторожук В.М., Яцик Р.А. Основи екології та охорона навколишнього середовища (Екологія та охорона природи): Підручник. Вид. 3-тє, доп. Львів Афіша 2001. 272 с.

Додаткова

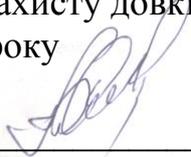
1. Лобойченко В.М., Варивода Є.О., Артем'єв С.Р., Васюков О.Є., Коврегін В.В., Андронов В.А. Екологія, курс лекцій.-Харків: НУЦЗ України, 2017. 181с.
2. Худоба В. Екологія: навч.-метод.посіб./Володимир Худоба, Юлія Чикайло. Львів:ЛДУФК, 2016.-92с.
3. Запольський А.К. Основи екології. Підручник. К.: Вища школа, 2001. 358 с.
4. Мягченко О. П. Основи екології . Навч. посіб, К. : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.
5. Назарук М.М. Основи екології та соціоекології. Львів. Афіша, 1999. 255 с.

6. Серебряков В.В. Основи екології. Підручник. К.: Знання-Прес. 2002. 300 с.
7. Яцик А.В. Екологічна безпека в Україні. К.: Генеза. 2001. 214 с.

11. Інформаційні ресурси

- 1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:
- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
 - Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
 - Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
 - Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
 - Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.
- 2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
<https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України
<https://www.ntoukraine.org> - Національна туристична організація України.
<https://stat.gov.ua/> – Державна служба статистики України.
<http://www.lv.ukrstat.gov.ua/> - Головне управління статистики у Львівській області.
<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з подорожей та туризму.
<https://moodle.lnup.edu.ua/> - Віртуальне навчальне середовище.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений на засіданні кафедри екології та захисту довкілля
Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Завідувача кафедри _____ Петро ХІРІВСЬКИЙ

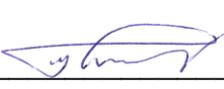
Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Туризм і рекреація

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС _____ Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної ради факультету землепорядкування та інфраструктурного розвитку

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ _____ Павло КОЛОДІЙ